

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 355/2021-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **AXIS computers s. r. o.**, Janka Kráľa 51/A, Zlaté Moravce, IČO 36 532 169, zastúpenej advokátskou kanceláriou Petruška & partners s. r. o., Kupecká 18, Nitra, IČO 47 254 882, v mene ktorej koná JUDr. Svorad Petruška, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32 Up 1774/2020 z 15. apríla 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 21. júna 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 32 Up 1774/2020 z 15. apríla 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti požadovala zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že okresný súd rozhodol platobným rozkazom č. k. 32 Up 1774/2020 z 11. novembra 2020 (ďalej len „platobný rozkaz“), ktorým zaviazal sťažovateľku ako žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 1 592 eur s príslušenstvom a trovy konania. Platobný rozkaz bol okresným súdom sťažovateľke doručovaný do elektronickej schránky.

Sťažovateľka uviedla, že do elektronickej schránky sa prihlásila a platobný rozkaz prevzala 19. decembra 2020. Následne 22. decembra 2020 podala proti platobnému rozkazu odpor, ktorý bol uznesením vyššieho súdneho úradníka č. k. 32 Up 1774/2020 z 11. januára 2021 odmietnutý ako oneskorene podaný. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podala sťažovateľka sťažnosť, o ktorej rozhodol sudca okresného súdu tak, že uznesenie vyššieho súdneho úradníka zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Následne vyšší súdny úradník odpor sťažovateľky opätovne odmietol, proti čomu sťažovateľka znova podala sťažnosť. O druhej sťažnosti rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že sťažnosť zamietol.

3. Okresný súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia uviedol: *„Súd ako orgán verejnej moci má povinnosť doručovať zásielky výlučne elektronicke, a to do aktívnych elektronickejch schránok. V súvislosti s doručovaním do elektronickejch schránok je dôležité si uvedomiť, že účinky doručenia takto zasielaných písomností sú rovnaké, ako keby k ich doručeniu došlo klasickou poštou, tzn. od doručenia plynú lehoty na uskutočnenie úkonov, na podanie opravných prostriedkov... bolo zároveň povinnosťou a v záujme žalovaného, aby elektronickej schránku pravidelne prezeral a teda bol upovedomený o každom doručení písomností (správ). Súd je toho názoru, že ide o všeobecne známú skutočnosť a je zarádzajúce, že hoci táto skutočnosť musela (resp. mala) byť žalovanému známa, žalovaný nevyvinul dostatočné úsilie na to, aby sa prihlásil do svojej elektronickej schránky prostredníctvom svojho konateľa [REDAKOVANÉ] v období medzi 21.05.2020 a 19.12.2020, t. j. takmer sedem kalendárnych mesiacov. Zodpovednosť a následky za takéto konanie môže znášať len žalovaný. Akceptáciou žalovaného argumentácie by došlo k popretiu účelu príslušnej právnej úpravy, keď táto by umožňovala osobám s aktívnou elektronickej schránkou sa úmyselne vyhýbať právnym následkom doručenia elektronickejho úradného dokumentu... Pokiaľ žalovaný namietal nutnosť aplikácie ustanovenia 82l ods. 1 Zákona o súdoch na vykonané doručovanie platobného rozkazu v predmetnom konaní, tak súd uvádza, že predmetné ustanovenie upravuje len špecifickú otázku bezdôvodného odopretia prijatia elektronickejho úradného dokumentu, vrátane fikcie doručenia v tomto prípade. Uvedené ustanovenie však žiadnym spôsobom nelimituje úpravu doručenia v zmysle § 32 ods. 5 a 6 zákona o e-Governmente (vrátane fikcie doručenia), a preto sa na okolnosti doručovania platobného rozkazu v predmetnom konaní neaplikuje.“*

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka porušenie práv odôvodnila nesprávnou aplikáciou právnych predpisov zo strany okresného súdu v prípade doručovania platobného rozkazu. Podľa názoru sťažovateľky keďže nebola v čase doručenia a plynutia úložnej lehoty prihlásená do svojej elektronickej schránky, nie je možné aplikovať fikciu doručenia v zmysle § 35 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“).

Sťažovateľka zároveň uviedla, že Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) vylučuje použitie inštitútu náhradného doručenia podľa § 111 ods. 3 a § 116 CSP. Ako ďalší argument uviedla,

že v jej prípade, keďže v danom čase nebola vôbec do elektronickej schránky prihlásená, bolo nutné aplikovať § 821 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Napokon sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla: „*Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný sa o samotnej existencii konania a o fakte, že voči nemu bol nejaký nárok uplatnený, mal možnosť reálne dozvedieť až okamihom doručenia platobného rozkazu, preto je v rozpore s právom na spravodlivé súdne konanie a v rozpore s princípom rovnosti sporových strán, ak súd nezohľadní nedoručenie platobného rozkazu...*“

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Námietky o porušení základných práv sťažovateľky v ústavnej sťažnosti smerujú proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, ktorým bola sťažnosť proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka zamietnutá a odpor podaný sťažovateľkou vyhodnotený ako oneskorene podaný.

6. Jadro námietok sťažovateľky spočíva predovšetkým v tvrdení, že aplikácia fikcie doručenia nie je pri doručovaní platobného rozkazu prípustná, ba dokonca je § 266 ods. 2 CSP priamo vylúčená.

7. Podľa § 266 ods. 2 CSP na doručovanie platobného rozkazu sa nepoužijú ustanovenia § 111 ods. 3 a § 116.

8. Ústavný súd na tomto mieste upriamuje pozornosť sťažovateľky na to, že v jej prípade išlo o vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní, na ktoré sa aplikujú ustanovenia zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“). V tejto súvislosti dáva ústavný súd do pozornosti § 9 ods. 2 zákona o upomínacom konaní, podľa ktorého žalobcovi a žalovanému sa platobný rozkaz doručuje ako elektronický úradný dokument podľa osobitného predpisu. Podľa poznámky k citovanému odseku je týmto osobitným predpisom zákon o e-Governmente.

9. Pre aplikáciu ustanovení o elektronickej doručovaní sa na strane adresáta vyžaduje zriadená elektronická schránka, ktorá je aktivovaná, teda je aktívna na elektronickej doručovanie. Pokiaľ ide o právnické osoby zapísané v obchodnom registri, s účinnosťou od 1. júla 2017 im boli aktivované dátové schránky automaticky. Skutočnosť, že sťažovateľka nebola prihlásená vo svojej elektronickej schránke takmer sedem mesiacov, je z hľadiska posúdenia včasnosti podania odporu právne irelevantná.

Zákon o e-Governmente v § 29 až § 34 upravujúcich elektronickej doručovanie rozlišuje dva spôsoby elektronickej doručenia, a to: a) elektronickej doručovanie do vlastných rúk a b) elektronickej doručovanie. Elektronickej doručovanie do vlastných rúk sa používa v prípadoch, ak osobitné predpisy ustanovujú, že sa doručuje do vlastných rúk. Elektronickej zásielka je pre adresáta k dispozícii počas 15 dní od uloženia. Uložením sa rozumie okamih, od ktorého

je elektronická úradná správa objektívne dostupná adresátovi v elektronickej schránke. Úložná lehota je 15 dní a začína plynúť deň nasledujúci po dni, keď je správa prijatá do elektronickej schránky adresáta. Pokiaľ nedôjde k potvrdeniu doručenia počas úložnej lehoty, po jej márnom uplynutí sa správa považuje za doručenie. Jej obsah je po 15 dňoch adresátovi sprístupnený, aj keď doručenie nepotvrdil. V prípade elektronickeho doručovania do vlastných rúk sa elektronická správa, ak adresátom nie je orgán verejnej moci, považuje za doručenie dňom, hodinou, minútou a sekundou uvedenými na elektronickej doručovacej listine alebo márnym uplynutím úložnej lehoty podľa toho, ktorá skutočnosť nastane skôr, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvedel (dostupné na ASPI).

10. Podľa § 9 ods. 4 zákona o upomínacom konaní platobný rozkaz sa doručuje žalovanému do vlastných rúk; ustanovenia § 111 ods. 3 a § 116 ods. 2 CSP sa na doručovanie platobného rozkazu žalovanému nepoužívajú.

11. Podľa § 32 ods. 5 zákona o e-Governmente elektronická úradná správa vrátane všetkých elektronickej dokumentov sa považuje za doručenie, a) ak je adresátom orgán verejnej moci, uložením elektronickej úradnej správy, b) ak nie je adresátom orgán verejnej moci a doručuje sa do vlastných rúk, dňom, hodinou, minútou a sekundou uvedenými na elektronickej doručovacej listine alebo márnym uplynutím úložnej lehoty podľa toho, ktorá skutočnosť nastane skôr, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvedel, c) ak nie je adresátom orgán verejnej moci a nedoručuje sa do vlastných rúk, deň bezprostredne nasledujúci po uložení elektronickej úradnej správy.

12. Na základe uvedeného možno zhrnúť, že v prípade sťažovateľky, ktorá je právnickou osobou, má aktivovanú elektronickú schránku a bol proti nej vydaný platobný rozkaz v upomínacom konaní, postup okresného súdu pri vyhodnotení odporu ako oneskorene podaného nie je možné považovať za nesprávny či nezákonný.

13. Bez potreby citovania príslušných častí napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že ani odôvodnenie okresného súdu vo vzťahu k tvrdeniu o „nutnosti“ aplikácie § 821 ods. 1 zákona o súdech nemožno považovať za nelogické, popierajúce účel a zmysel zákona, ale za také, ktoré je ústavne udržateľné.

14. Po preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľky nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov okresného súdu. Nezistil, že by okresným súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by posudzované rozhodnutie okresného súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené.

Na základe uvedeného preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júla 2021

Peter Molnár
predseda senátu